SPRAVODAJ OBCE SOBOTIŠTE

Číslo: **69**
Ročník XXV.
apríl/2019

Z histórie hasičského zboru v Sobotišti

Tento príspevok si zďaleka nerobí nároky na komplexnosť histórie hasičstva v Sobotišti. Ide skôr o ozrejmenie niektorých zaujímavejších udalostí, činností, niekedy i úsmevných situácií, ktoré sa prihodili koncom 19. a v priebehu prvej polovice 20. storočia v živote hasičského zboru.

Požiare boli, sú a budú. Pred storočiami i viacerými desaťročiami často vyhorela celá dedina, pretože mnohé stavby boli stavané z dreva, prípadne mali šindľové či slamené strechy. Dnešné požiare neničia malé dediny, ale obrovské plochy prírodného prostredia a ich následky môžu byť katastrofou pre celé ľudstvo.

Príčinou požiarov v minulých storočiach bola neopatrnosť, iskry z komínov alebo aj blesk. Pre značné škody, ktoré pri požiaroch vznikali, nariadila uhorská vláda v roku 1870 zriaďovanie hasičských zborov. To, že bolo Sobotište významné mestečko, vidieť i z toho, že 3. marca 1889 sa zišlo 44 miestnych občanov za účelom založenia prvého hasičského zboru. Pri zakladaní zboru sa objavujú mená vtedajšieho notára Štefana Mikuščáka a učiteľov Juraja Niegela a Juraja Mlynárika. Prvý hasičský zbor bol teda založený v uvedený deň a tvorilo ho 25 mužov z mestečka, 18 habánov a 4 židia. Bolo to ešte za čias Rakúsko-uhorskej monarchie. Jednacia reč na schôdzach bola síce slovenská, ale zápisnice museli byť písané v maďarčine. Do slovenčiny ich preložil a do kroniky vložil Jozef Oberuč. Od založenia zboru až do konca 1. svetovej vojny sa zachovalo 15 zápisníc. Prvým veliteľom zboru bol právnik dr. Alexius Štetina, ktorý býval v zemianskej kúrii, neskoršom dome Hrebíčkovcov. Organizácia zboru bola v tých dobách viac-menej vojenská. Slúžiť sa muselo najmenej tri roky. Po nástupe i odchode dostal hasič 5 zlatých, čo sa obyčajne minulo na oldomáš pre „mančaft" v „Klučárni". Boli i nejakí „sponzori", napr. žid Bernát Vulkán na schôdzach a cvičeniach všetkých pohostil pivom. Cvičenia boli pravidelné od mája do novembra každú nedeľu, s výnimkou žatevného obdobia, kedy sa cvičilo každú druhú nedeľu. V čase žatvy slúžili povinne vždy dvaja muži. Služieb sa povinne zúčastňovali i občania. Slúžilo sa od 20.00 hod. večer do 5.00 hod. ráno. Služby sa zapisovali a veliteľ alebo podveliteľ ich kontrolovali. Ak službukonajúceho nenašli, nasledovala pokuta 20 grajciarov.

Uniforma hasičov sa skladala z bielych nohavíc, modro pruhovanej blúzy, koženej helmy na spôsob rímskych legionárov, koženého opasku, sekerky, karabíny. Uniformy boli z „cvilichu" a šili ich miestni krajčíri. Napríklad za dve uniformy im vyplatili 5 zlatých a 80 grajciarov.

Prvá hasičská striekačka bola drevená, bez možnosti sania. Voda sa do nej nalievala vedrami. Mala výkon asi 251 l/min. Už v roku 1895 bola zakúpená štvorkolesová striekačky na konský poťah. Voda sa už do nej nasávala. Zabezpečovala to skupina 8 mužov z dvoch strán. Jej výkon bol 240 l/min. Dodnes ju hasičských zbor vlastní ako atraktívnu pamiatku. Pre majiteľov konských poťahov bol vypracovaný rozpis služieb, aby boli v prípade potreby kone ihneď k dispozícii. Členovia hasičského zboru boli povinní slušne sa chovať na verejnosti, zúčastňovať sa na cvičeniach a nastúpiť k haseniu požiarov. Uniformy sa mohli nosiť len na cvičeniach, pri hasení požiaru a na zábavách. Priestupok sa trestal pokutou alebo vylúčením zo zboru. Tak ako dnes i v minulosti boli potrebné k činnosti zboru peniaze. Získavali sa ako – ako inak – z hasičských zábav, ktoré sa konali najmenej dva razy do roka v Klučárni alebo v Panskej záhrade. Vstupné pre hasiča bolo 20 grajciarov a každý si mohol zobrať so sebou ženu alebo milú. Pre civila bolo vstupné 50 grajciarov a pre rodinu 80 grajciarov. Občanov pozývali hasiči osobne, pričom sa vyberalo vstupné i od tých, ktorí sa na zábavu nechystali. Veď hasičov mohol potrebovať každý. Občas dostali i príspevok od obce. Napríklad v roku 1905 to činilo 100 korún. Finančné príjmy a výdaje boli vedené veľmi presne do posledného grajciara.

pokračovanie na str. 5

KONALO SA

- 3. novembra 2018 sa v priestoroch Panskej záhrady konal Martinský jarmok. Na jarmoku sa predával rôzny textilný tovar, potreby pre domácnosť, hračky, obuv, medovníky a výrobky od ľudových remeselníkov. Nechýbali ani stánky s tradičnými jarmočnými dobrotami, ktoré uspokojili aj náročnejších gurmánov. Spestrením jarmoku bolo vystúpenie hudobnej skupiny Rubín zo Skalice.
- 17. novembra 2018 usporiadala TJ Sobotište v kultúrnom dome tanečnú zábavu.
- 2. decembra 2018 pripravila Únia žien Sobotište podujatie s názvom Čaro Vianoc.
- 5. decembra 2018 sa deti na námestí opäť stretli s Mikulášom, ktorý ich obdaroval balíčkami so sladkosťami.
- 5. – 6. januára 2019 sa v kultúrnom dome konala už XVII. Oblastná výstava holubov a XX. Miestna výstava hydiny a králikov.
- 26. januára 2019 sa konal prvý ročník Stolnotenisového turnaju o pohár starostu. Podujatia sa zúčastnilo 51 hráčov rôznych vekových kategórií.

- 9. februára 2019 folklórna skupina pripravila v parku ukážku domácej zabíjačky. Návštevníci mohli vďaka zručnosti folkloristov vidieť, ako sa rozoberá prasiatko, pripravujú jaternice, klobásy, vytápajú oškvarky, či varí kapustnica. Súčasťou podujatia bol predaj a ochutnávka zabíjačkových špecialít.
- 16. februára 2019 sa konal maškarný ples pre dospelých.
- 17. februára 2019 sa konal detský karneval.
- 23. marca 2019 na Deň astronómie sa konala spomienková slávnosť venovaná Mgr. Ladislavovi Košinárovi, zakladateľovi Hvezdárne v Sobotišti. Pri príležitosti 90. výročia jeho narodenia bola na budove hvezdárne na jeho počesť odhalená pamätná tabuľa.

PRIPRAVUJEME

- 13. apríl 2019 – súťaž O cenu mažoretiek TAKTIK Sobotište
- 30. apríl 2019 – stavanie mája
- 5. máj 2019 – Deň matiek
- 8. máj 2019 – 37. ročník Sobotištskej pätnástky
- 9. jún 2019 – Deň detí
- 21. jún 2019 – 10. nočný pochod k Útulni pod Uchánkom
- 22. jún 2019 – Švárny beh

Výsledky volieb do samosprávy obcí a poslanecké obvody

Za starostu obce vo voľbách do samosprávy obcí konaných 10.11.2018 bol zvolený Mgr. Dušan Horňák.

Zvolení poslanci OZ, poslanecké obvody:

obvod číslo:	poslanec	súpisné čísla od – do
1.	RNDr. Svetozár Štefeček	3 – 69, 672- 674, 676, 680, 688, 702, 711, 715, 738, 739, 740, 741
2.	Ing. Jaroslav Mareček	72 – 143, 682, 684, 703 – 705, 716, 735 - 737
3.	Ing. Ondrej Hurbanis	144 – 216, 685, 731
4.	Ľubomír Slezák	217 – 289, 724, 733
5.	PhDr. Jan Vladimír Kružík	290 – 362, 677, 686, 732, 734, 748
6.	PaedDr. Jana Pekarová	363 – 435, 683, 723
7.	Michal Šrámek	436 – 503
8.	Marek Baumgartner	504 – 589
9.	Ľubomír Jastráb	590 – 671, 726

KOMISIE ZRIADENÉ OBECNÝM ZASTUPITEĽSTVOM

Komisia finančná a správy obecného majetku
Ľubomír Slezák – predseda
členovia - Michal Šrámek, RNDr. Svetozár Štefeček, Marta Hurbanisová

Komisia kultúry, mládeže a športu
PaedDr. Jana Pekarová – predseda
členovia - PhDr. Vladimír Jan Kružík, Ľubomír Jastráb, Mgr. Libuša Orgoníková, Alena Bittnerová, Mgr. Pavla Košinárová, Mgr. Viktória Čederlová, Drahoslava Mrázková

Komisia výstavby
Ing. Ondrej Hurbanis – predseda
členovia - Marek Baumgartner, Ing. Jaroslav Mareček, Mgr. Alena Kalafutová

Komisia na ochranu verejného záujmu
Ing. Ondrej Hurbanis – predseda
členovia - Ľubomír Jastráb, Michal Šrámek

Zlatá medaila z IOAA 2018 pre Janku Švrčkovú

V dňoch 4. – 11. novembra 2018 sa v čínskom Pekingu konal 12. ročník IOAA (Medzinárodná olympiáda z astronómie a astrofyziky). Už dva razy sa v celoslovenskom tíme objavila i naša rodáčka – Janka Švrčková. Z predchádzajúcich vystúpení (2016 – Bhubaneswar, India; 2017 – Phuket, Thajsko) si priniesla bronzovú medailu, takže sme očakávali ďalší kov. Janka nesklamala a tentokrát siahla na méty najvyššie – z Číny sa vrátila so zlatom.

Spravila tak nádhernú bodku za svojou stredoškolskou astronomickou kariérou – od septembra je už poslucháčkou MFF Karlovej univerzity v Prahe.

Privítanie našej medailistky v obci plánované na večer 12. novembra sa síce kvôli meškaniu lietadla nekonalo, sľúbený ohňostroj, šampanské a veľkolepé ovácie si však Janka nakoniec vychutnala v náhradnom termíne - v piatok 16. novembra. Okrem rodiny, známych a členov MO Slovenského zväzu astronómov v Sobotišti chcem za prípravu privítania poďakovať aj Jarke Hyžovej, ktorá všetkým zúčastneným sponzorsky poskytla občerstvenie v pizzérii.

Janke ešte aj touto formou srdečne blahoželáme a prajeme úspešné štúdium i budúcu vedeckú kariéru.

Informácie o IOAA 2018 nájdete na stránke:
http://ioaa2018.bjp.org.cn
Video z privítania v obci:
https://www.youtube.com/watch?v=QABhooWoXyw

RNDr. Svetozár Štefeček

Z činnosti Únie žien v Sobotišti

Maškarný ples

Aj v tomto roku 16. februára sa konal už 20. jubilejný ročník maškarného plesu, ktorý organizovala ZO ÚŽS v Sobotišti.

Bol ozaj veľmi vydarený. Prihlásilo sa a prišlo vyše 50 masiek a niektoré boli dokonca zo zahraničia zo susednej ČR. Boli úžasní a sympatickí a z celého podujatia boli veľmi milo prekvapení. Všetky masky boli ocenené cenou alebo sladkosťou. Celé podujatie uvádzal a sprevádzal p. Ivan Kadlečík, ktorý si získal sympatie a srdcia prítomných. Do tanca a na počúvanie hrala hudobná skupina LUX. Zábava pokračovala do včasných ranných hodín.

Výročná členská schôdza

Dňa 9. marca 2019 sa konala výročná členská schôdza ZO ÚŽS v Sobotišti, na ktorej sa zúčastnil ako hosť RNDr. Svetozár Štefeček. Pripravil si prednášku M. R. Štefánik – ako astronóm. Dozvedeli sme sa veľa nových podnetných informácií o tomto veľkom Slovákovi.

Súťaž v prednese poézie a prózy

Dňa 20. marca 2019 sa konala v Trnave krajská súťaž v prednese poézie a prózy Vansovej Lomnička. Za našu ZO ÚŽS sa zúčastnila na súťaži Barborka Rybnikárová, ktorá sa stala víťazkou krajského kola tejto súťaže s prednesom prózy od Jozefa Marca „Balada o hadej žene". Barborka postúpila do celoslovenského kola tejto súťaže, ktorá sa bude konať v Banskej Bystrici.

Blahoželáme a ďakujeme!

Pozývame

27. apríla 2019 Vás výbor ZO ÚŽS pozýva do Nitry na výstavu kvetín „Gardénia Nitra 2019", ktorá bude spojená s historickou obhliadkou mesta Nitra.

Prihlásiť sa môžete u pani D. Tomečkovej, poplatok je 5 €.

Výbor ZO ÚŽS

Deťom chýba normálne detstvo

Podľa aktuálnych výskumov sú naše deti v úbohom emocionálnom stave. Za ostatných 15 rokov sa zvýšil počet detí s ADHD o 43 % , počet depresívnych detí o 37 %. Sú to alarmujúce čísla! Môžem to potvrdiť i ja, ako učiteľka s 28-ročnou praxou. Dnešným deťom chýbajú základy normálneho, zdravého detstva.

Problém je, že deti nemajú:

- Emočne dostupných rodičov
- Jasne definované hranice a vedenie
- Zodpovednosť a povinnosti
- Vyváženú stravu a dostatok spánku
- Pohyb a pobyt vonku
- Kreatívnu hru, sociálnu interakciu

Namiesto toho sa deti musia pasovať :

- S digitálne roztržitými rodičmi
- S mäkkými rodičmi, ktorí nechajú, aby deti vládli svetu
- So sedavým „indoor" životným štýlom

Môže v takomto prostredí vyrásť zdravá generácia?

Ako pomôcť dnešným deťom:

1. Nastavte deťom hranice a pamätajte, že vy ste dieťaťu rodič, nie kamarát.
2. Nebojte sa deťom hovoriť NIE, pretože vy dáte deťom to, čo potrebujú a nie to, čo chcú.
3. Dávajte im nutrične hodnotnú stravu, obmedzte sladkosti. Mnoho detí chodí do školy s nevhodnou desiatou – čipsy, kolové nápoje, cukríky, čokoláda, už sme riešili aj energetické nápoje! Deti, ktoré sa stravujú v školskej jedálni, nejedia zeleninové šaláty, vraj ich nejedia ani doma, čo je veľká chyba.
4. Aspoň hodinu denne strávte medzi zeleňou, bicyklujte, prechádzajte sa, pozorujte prírodu...
5. Večerajte spolu, bez telefónu a televízie, nech je to skrátka „technology-free" večera.
6. Zahrajte si spolu rodinnú stolovú hru, karty, čokoľvek máte radi.
7. Prideľte dieťaťu v domácnosti aspoň jednu úlohu denne, ktorú zvládne (upratovanie hračiek, príprava stola, vyloženie nákupu, vynesenie odpadkov, polievanie kvetov, atď.).
8. Zaveďte deťom pravidelný spánkový režim, v izbe bez technológií. Často sa stáva, že žiaci sú v škole unavení, zívajú, ležia na lavici, nesústredia sa na školskú prácu, pretože vraj v noci málo spali, hrali sa na počítači alebo tajne pozerali televíziu, ktorú majú vo svojej izbe.
9. Nerobte veci za nich. Nebaľte deťom ruksaky, nenoste im školské tašky až do triedy. Nešúpte banán 5-ročnému dieťaťu, radšej ho to naučte. Dbajte na to, aby dieťa vedelo pozdraviť, poprosiť, poďakovať, aby učiteľke netykalo, ale vykalo. Mnoho detí na 1. stupni s tým má problém, ale nemajú žiadny problém zapnúť počítač, tablet, mobil, a ak rodič nedá pozor, stráviť pri tom celé hodiny.
10. Buďte pre deti dostupní a učte ich sociálnym zručnostiam. Veľa sa s nimi rozprávajte, odpovedajte im na ich zvedavé otázky, pretože deťom sa znižujú ich konverzačné schopnosti.
11. Buďte spojení na emocionálnej vlne – smejte sa, objímajte, bozkávajte, čítajte spolu, tancujte... Vaše dieťa to potrebuje.

Ešte nie je neskoro, ale mohlo by byť, ak s tým niečo neurobíme.

Mgr. Erika Šulcová,
koordinátor prevencie

Plavecký výcvik

Cieľom predplaveckej prípravy detí predškolského veku je vyvolať u detí radosť z pohybu vo vode, oboznámiť sa s vodou a odstrániť strach z nej, osvojiť si elementárne základy plávania, pestuje sa pohotovosť, odvaha, rozhodnosť a správanie v nezvyčajných situáciách. Zvládnutie vodného prostredia prispieva aj k zdravému sebavedomiu. Absolvovali ju aj niektorí predškoláci v plavárni v Senici.

Pod vedením skúsených inštruktorov plávania sa deti naučili využívať všetky základné zručnosti ako je splývanie, dýchanie do vody, ponorenie, skoky do vody, pohyby dolných a horných končatín a súvislé plávanie krátkych vzdialeností. Bol to pre nich veľký zážitok.

Za odmenu a za odvahu dostali „Mokré vysvedčenie" a medailu.

Jana Londáková, riaditeľka MŠ

Z histórie hasičského zboru v Sobotišti

(dokončenie článku zo str. 1)

Zápisnice okrem účtovných údajov obsahujú prijímanie nových a odchod niektorých hasičov zo zboru, tresty a napomenutia, pokuty, pôžičky členom z hasičskej pokladne, kontroly inventáru, nové povinnosti a pod. Pri čítaní kroniky musíme konštatovať, že hasiči si vtedy svoje povinnosti plnili veľmi poctivo a ich práca bola prísne sledovaná a hodnotená. Byť hasičom bola česť a vážili si ich aj ostatní občania.

V období, o ktorom píšeme, sa uvádza približne dvadsať väčších požiarov. Vyhorela skupina 4 - 5 domov, ale i jednotlivé domy a často horeli stodoly. Kronikár uvádza, že nezvykli horieť habánske strechy. Boli kryté špeciálnou slamenou krytinou. Slamu namáčali do riedkej žltej hliny – ílu a snopce kládli vedľa seba i cez seba medzi drevené trámy. Spodná strana strechy bola omietnutá a vybielená. Táto strecha nielenže nezhorela, ale bola dobrou izoláciou v letných horúčavách i v zimných mrazoch.

Počas vojnových rokov bola väčšina bojaschopných mužov odvedená na vojnu. Doma zostali len prestárli muži, ktorí i v tomto ťažkom období zabezpečovali hasenie požiarov. O opatrovanie inventáru sa najviac zaslúžil Ján Gabriel, ktorý bol vedúcim Potravného družstva v Sobotišti. V rokoch 1919 - 1920 sa mestá i obce spamätávali z vojnových škôd a vojaci, ktorí prežili, sa vracali do svojich domovov. Už začiatkom roku 1921 obecné predstavenstvo na čele so starostom Pavlom Hornákom a notárom Prekopom poverili mladého podnotára Františka Svobodu, aby zorganizoval založenie nového dobrovoľného hasičského zboru. Tento sa práve vrátil ako legionár z talianskeho frontu s čestným vyznamenaním a s chuťou sa pustil do obnovovania zboru. Bol pôvodom z Moravy, a keďže na Slovensku nebol široko – ďaleko žiadny plne organizovaný hasičský zbor, využil skúsenosti a stanovy moravských zborov. Sobotištský dobrovoľný hasičský zbor bol založený dva roky pred vytvorením Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku. Prvá povojnová schôdza za účelom založenia zboru sa konala 17. júla 1921. Do zboru sa prihlásilo 39 občanov. Zvolili si funkcionárov a určili si stanovy. Prvým náčelníkom zboru sa stal František Svoboda, ktorý funkciu vykonával štrnásť rokov až do svojho odchodu zo Sobotišťa. Od dátumu založenia zboru sa stal organizovanou a akcieschopnou jednotkou v obci. Možno uviesť, že svoje povinnosti si nepretržite plní dodnes. Po založení zboru vznikla znovu potreba vystrojiť nových hasičov uniformami a ostatnými náležitosťami. Tentoraz boli rovnošaty z tmavomodrého súkna s červenými doplnkami na kabáte a nohaviciach. Peniaze potrebné na fungovanie zboru sa získavali z povinných dávok od občanov: 5 korún ročne za malý dom a 30 korún za dom a hospodársku usadlosť. Ďalším finančným prameňom pre činnosť bol príspevok obecného výboru vo výške 4000 korún a výťažok zo zábav, ktoré sa konali obvykle dva razy do roka. Kronika tiež poznamenáva, že súkno na uniformy dodal majiteľ panstva v Rohove Beck so zľavou ako dar za to, že zbor úspešne zasiahol pri hasení požiaru jeho kaštieľa v Rohove. Vyššie uvedený mal totiž továreň na súkno vo Velkom Meziříci. Ku kompletnému výstroju patrila samozrejme ešte píšťala, trúbka pre dôstojníkov zboru, opasok, helma a sekera. V roku 1923 bolo rozhodnuté, že zbor vstúpi do Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku so sídlom v Martine, čomu boli prispôsobené i jednotné stanovy. V roku 1924 obec prevzala poistku na konský poťah ku striekačke. V roku 1925 boli zakúpené lekárničky od Divízie Červeného kríža. Okresným lekárom Dr. Weissom boli vyškolení dvaja hasiči zdravotníci, ktorí konali služby i počas okresných a krajských osláv a „sletov". V roku 1928 bolo 35 hasičov poistených pre prípad úrazu pri plnení si hasičských povinností. V roku 1927 bol zvolený za podveliteľa učiteľ a katolícky rechtor Jozef Hallon, po ňom prevzal funkciu učiteľ Jozef Oberuč, ktorý sa stal po odchode veliteľa Františka Svobodu v roku 1930 veliteľom dobrovoľného hasičského zboru a v tejto funkcii zotrval až do roku 1950, kedy bol z moci úradnej preložený do inej obce ako učiteľ. V roku 1923 začali odoberať časopis Hasičské listy.

Dobová fotografia

Pri príležitosti desiateho výročia samostatnosti Československa sa konalo slávnostné odhalenie pomníka padlých na námestí v Sobotišti. Hasiči zabezpečovali organizáciu osláv a na námestí zapálili dvesto lampiónov. Je treba uviesť, že okrem úloh vyplývajúcich zo základných povinností sa hasiči podstatnou mierou zaslúžili aj o kultúrny život v obci. Žiadna zábava, oslava a zhromaždenie sa nezaobišlo bez účasti hasičov a je tomu tak doteraz.

V roku 1933 zakúpili prvú motorovú striekačku, ktorá je dodnes funkčná a slúži ako exponát. Preberali ju slávnostne na petropavlovskej zábave 29. júna 1933.

Vysviacka motorovej striekačky, r. 1933

Zábave predchádzalo slávnostné zhromaždenie, na ktorom sa zúčastnili i hasiči z iných obcí, predávali sa v Prahe objednané kovové odznaky. O rok neskôr na petropavlovskej zábave bolo po prvýkrát použité elektrické osvetlenie.

V zápisniciach sa objavuje veľa kritických pohľadov na nesplnenie si povinností, vylúčenie členov, kritiku okresných funkcionárov, alebo úmyselné zakladanie požiarov. Od roku 1934 opakovane vznikali požiare v obvode od Medzného mlyna po usadlosti Miču - Bučáka. Zistilo sa, že stodola, ktorá zhorela dokonca dvakrát, ako i drevo v hore boli majiteľom dobre poistené. Veliteľ četníkov postihnutým pohrozil, že ak sa požiare budú opakovať, pôjdu rovno do väzenia. Odvtedy v uvedenom priestore nehorelo. Stalo sa tiež, že pani notárová používala sklad a strážnicu pre súkromné účely väčšinou ako sklad nepotrebných vecí. V obci začalo horieť, a keďže kľúče od strážnice boli na obecnom úrade, museli zobudiť najprv notárovu slúžku, aby im kľúče vydala. Keď sa dostali ku striekačke, vyletela z nej kvočka, ktorá tam sedela na vajciach. V roku 1936 sa konalo v Sobotišti v budove vzdelávacieho spolku M. R. Štefánika okresné valné zhromaždenie a po dňom „na placi" pred habánskym mlynom zábava. V roku 1937 bola vykonaná výmena rovnošiat, hlavne z dôvodu účasti osemnástich hasičov na celoslovenskom zjazde hasičov v Bratislave. Na zjazde sa zúčastnili i hasiči z Čiech a Moravy. Slávnostná „defilírka" trvala dve hodiny a po nej sa ozýval spev vo všetkých bratislavských hostincoch až do rána.

Rok 1938 znamenal predzvesť 2. svetovej vojny. Cvičilo sa zatmenie bytov, zhromaždenie po zaznení sirény, kurz protileteckej civilnej obrany, vymedzovanie protileteckých krytov.

Počas smutného roku 1939 sa v Sobotišti konala oslava 50. výročia založenia dobrovoľného hasičského zboru. Bola objednaná nová zástava zboru, do žrde si zatĺkali zaslúžilí členovia zboru, súčasní hasiči a pozvané organizácie pamätné klince s vyrytým menom. Bolo ich celkovo sto. Na oslave sa zúčastnilo veľké množstvo ľudí z okolitých dedín, pozvaných hostí i miestneho obyvateľstva. Bolo krásne slnečné počasie, po zhromaždení sa spievalo a tancovalo až do rána. Bola to posledná slávnostná akcia pred pohnutými vojnovými udalosťami.

50. výročie zboru, r. 1939

Počas vojnových rokov si dobrovoľný hasičský zbor plnil svedomite svoje povinnosti až do prechodu frontu. V roku 1940 je zaznamenaný veľký požiar v osade Lipová. Zhoreli všetky obytné domy i hospodárske budovy Menšie požiare sa v priebehu popisovaného obdobia vyskytovali takmer každoročne. Horeli hlavne stohy, skládky dreva a stodoly. V roku 1941 odišli členovia hasičského zboru na vojnu. V roku 1944 sa približovala frontová línia z Poľska na Slovensko. Robili sa opatrenia v zásobovaní potravinami a benzínom pre hasičskú striekačku. Preskúmali sa vodné pomery v obci, protipožiarne opatrenia v domoch, provizórne protiletecké kryty. Život v dedine zmeravel a v roku 1945 prebiehala vojna i tu. Striedali sa letecké poplachy, prechody vojsk, ustupujúcich a postupujúcich vojakov, ktorí boli ubytovaní v súkromných domoch. Počas leteckých útokov a streľby došlo i k obetiam na životoch. Dobrovoľný hasičský zbor počas frontu prestal prakticky fungovať. Požiare – najmä stodôl – sa rozrastali. Väčšina členov Civilnej protipožiarnej ochrany sklamala, utiekli z obce, alebo sa schovali, takže všetky práce vykonávala hŕstka svedomitých hasičov na čele s veliteľom Jozefom Oberučom. Po ukončení vojny sa začal život v obci normalizovať a bola obnovená i činnosť hasičskej organizácie. Po roku 1948 politické zmeny viedli i k spolitizovaniu dobrovoľného hasičského zboru ako spoločenskej ustanovizne. Svoje základné povinnosti si však hasiči plnili i naďalej. V roku 1948, ktorý sa vyznačoval veľkým suchom, obilie vyrástlo len do výške 25 centimetrov, vyschli mnohé studne a takmer i potok. Našťastie nedošlo k žiadnemu požiaru.

V roku 1950 sa konalo slávnostné zhromaždenie dobrovoľného hasičského zboru Sobotište pri príležitosti odchodu veliteľa Jozefa Oberuča. Bol to mimoriadne obetavý pracovník nielen v hasičstve, ale aj na poli kultúry, ovocinárstva a obľúbený učiteľ.

Kronika týmto rokom nekončí, ďalšie obdobie pôsobenia hasičského zboru zotrváva v pamäti súčasníkov a je na nich, aby ho určitou formou zachovali pre ďalšie generácie.

MUDr. Dagmar Kanisová

Z histórie futbalu v Sobotišti...

40 rokov od slávneho postupu

V roku 2021 si sobotištskí futbalisti pripomenú 100 rokov od založenia futbalového klubu v našej obci. Dnes vám chceme priblížiť jednu kapitolu z tejto bohatej histórie…

Sobotištským futbalistom sa dlhé roky nedarilo prebojovať do najvyššej okresnej súťaže. Všetko sa začalo meniť až koncom sedemdesiatych rokov minulého storočia. Vedenie Telovýchovnej jednoty Družstevník Sobotište, za predsedovania Jána Štefka+ a potom Jozefa Schultza sa rozhodlo na miesto trénera získať skúseného futbalistu z vyššej súťaže. Voľba padla na Emila Bičiana zo Spartaka Myjava. V lete 1977 sa naši futbalisti začali na novú sezónu pripravovať pod vedením tohto trénera. Už po jesennej časti súťaže sa prínos Emila Bičiana prejavil pekným štvrtým miestom v tabuľke III. B triedy. V jarnej časti sa tento vývoj len potvrdil a v konečnom hodnotení sme v ročníku 1977/78 obsadili druhé miesto za postupujúcim Osuským.

V uvedenom súťažnom ročníku nás reprezentovali: Eduard Baumgartner, Kamil Pullman, Vladimír Hecht, Pavel Hyža, Jaroslav Hyža, Rudolf Krutý, Ján Žiška, Jozef Kubíček, Jozef Baugartner-hilde, Jozef Baumgartner, Ján Vojvoda, Miroslav Kadlečík, Pavol Kuba, Juraj Koba, Dušan Mihočko, Pavol Praženka, Milan Hurbánek, Jozef Fojtlín, Vladimír Jankových, Dušan Petrák, Alfonz Baumgartner, Štefan Schultz, Pavol Rigáň, Zdeno Černek, Emil Ružička, Milan Baranovič /zo Spartaka Myjava/ a Miloš Otépka+.

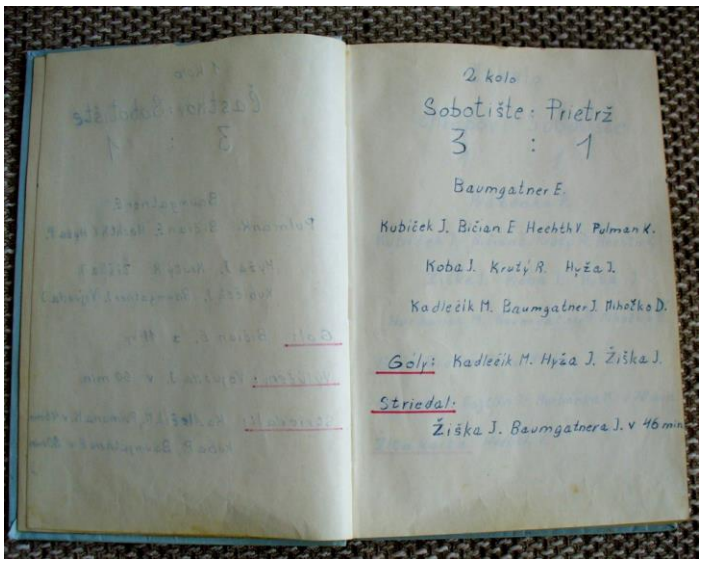

Zostava družstva zo stretnutia 2. kola jesennej časti ročníka 1977/78 Sobotište – Prietrž

V mužstve súťažného ročníka 1978/79 došlo k niekoľkým zmenám. Na základnú vojenskú službu odišli: Vladimír Hecht, Pavol Hyža, Jaroslav Hyža, Jozef Baumgartner, Pavol Kuba, Jozef Fojtlín. Mužstvo posilnili bývalí hráči Spartaka Myjava – Milan Baranovič a Anton Matušica a viacero dorastencov. Vedúcim družstva dospelých sa stal Alojz Jelínek, vedúcimi družstva dorastencov Pavol Slezák a Ján Slezák. Všetky tieto zmeny prispeli k tomu, že po jesennej časti naši futbalisti boli na prvom mieste tesne pred Častkovom. V jarnej časti sa dobrá práca funkcionárov, priazeň fanúšikov a vplyv trénerov prejavila naplno. Z trinástich stretnutí iba jedno prehrali, dve remizovali a v desiatich zvíťazili. V poslednom stretnutí /27. júna 1979/ sme v Častkove zvíťazili 4:2, s náskokom deviatich bodov sa stali víťazmi súťaže a postupujúcimi do najvyššej okresnej súťaže – druhej triedy. Kto nás vtedy reprezentoval? Pavol Praženka, Emil Bičian+, Rudolf Krutý, Alfonz Baumgartner, Vladimír Jankových, Anton Matušica, Milan Baranovič, Pavol Rigáň, Dušan Petrák, Milan Hurbánek, Jozef Kubíček, Ján Vojvoda, Miroslav Kadlečík, Jozef Baumgartner – hilde, Pavol Hurbánek+, Pavol Kuba, Juraj Koba, Ján Žiška, Ladislav Krutý, Ján Valášek, Vladimír Mička, Jozef Blažek a Jaroslav Černek.

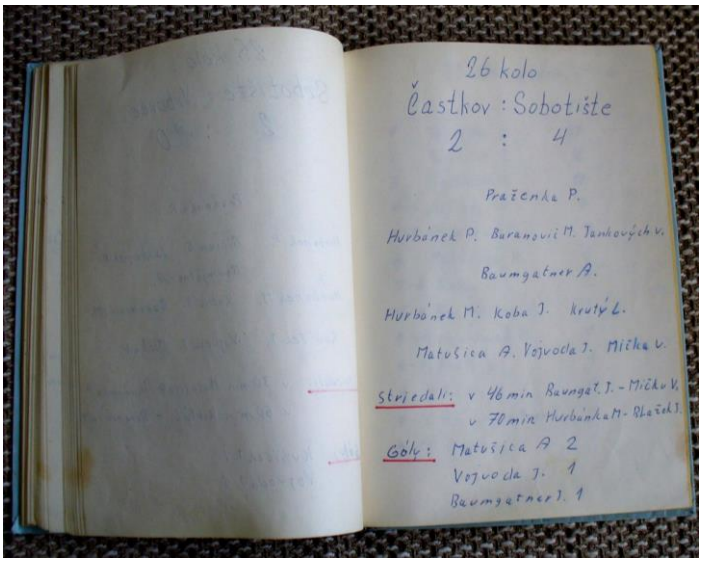

Zostava družstva z pamätného derby stretnutia v Častkove 27. júna 1979

Foto po víťaznom stretnutí v Častkove - 27. jún 1979

Pri príležitosti 40. výročia postupu sobotištských futbalistov do okresného majstrovstva, Telovýchovná jednota Družstevník Sobotište organizuje spomienkové stretnutie bývalých hráčov a funkcionárov Telovýchovnej jednoty Družstevník Sobotište.

Stretnutie sa uskutoční v nedeľu 23. júna 2019 v areáli futbalového ihriska o 16.30 hod. pred začiatkom futbalového stretnutia Sobotište – Radošovce.

Ing. Juraj Koba

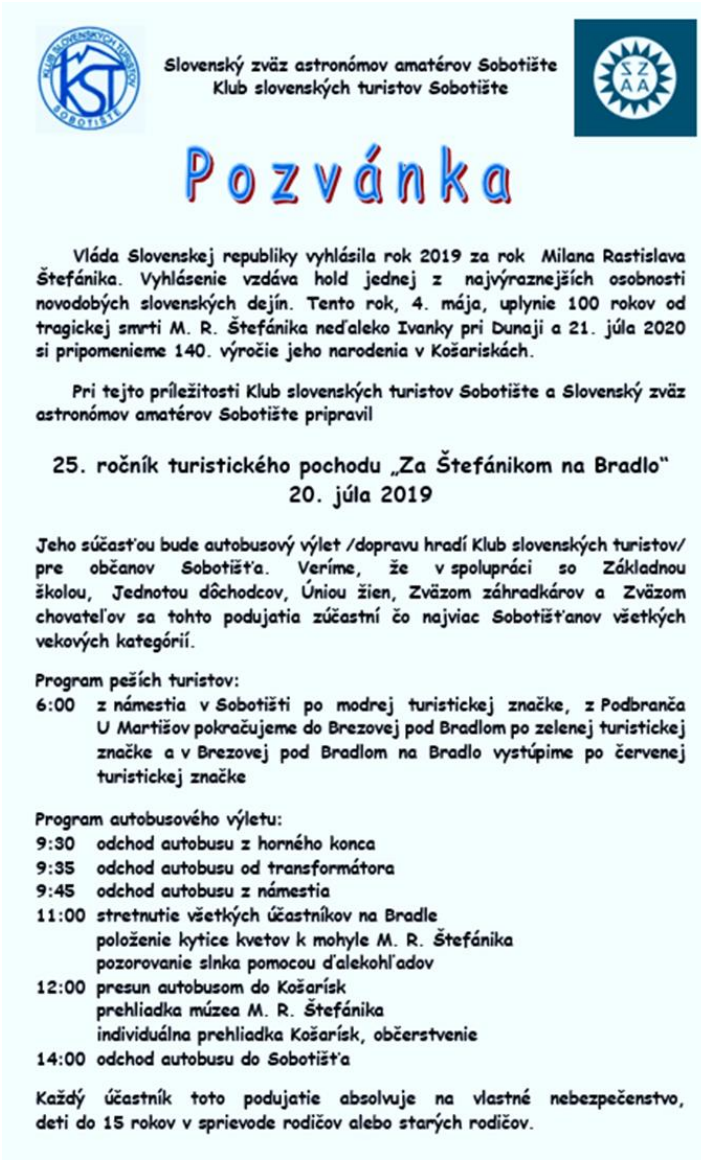

Slovenský zväz astronómov amatérov Sobotište
Klub slovenských turistov Sobotište

Pozvánka

Vláda Slovenskej republiky vyhlásila rok 2019 za rok Milana Rastislava Štefánika. Vyhlásenie vzdáva hold jednej z najvýraznejších osobnosti novodobých slovenských dejín. Tento rok, 4. mája, uplynie 100 rokov od tragickej smrti M. R. Štefánika neďaleko Ivanky pri Dunaji a 21. júla 2020 si pripomenieme 140. výročie jeho narodenia v Košariskách.

Pri tejto príležitosti Klub slovenských turistov Sobotište a Slovenský zväz astronómov amatérov Sobotište pripravil

25. ročník turistického pochodu „Za Štefánikom na Bradlo"
20. júla 2019

Jeho súčasťou bude autobusový výlet /dopravu hradí Klub slovenských turistov/ pre občanov Sobotišťa. Veríme, že v spolupráci so Základnou školou, Jednotou dôchodcov, Úniou žien, Zväzom záhradkárov a Zväzom chovateľov sa tohto podujatia zúčastní čo najviac Sobotišťanov všetkých vekových kategórií.

Program peších turistov:
6:00 z námestia v Sobotišti po modrej turistickej značke, z Podbranča U Martišov pokračujeme do Brezovej pod Bradlom po zelenej turistickej značke a v Brezovej pod Bradlom na Bradlo vystúpime po červenej turistickej značke

Program autobusového výletu:
9:30 odchod autobusu z horného konca
9:35 odchod autobusu od transformátora
9:45 odchod autobusu z námestia
11:00 stretnutie všetkých účastníkov na Bradle
položenie kytice kvetov k mohyle M. R. Štefánika
pozorovanie slnka pomocou ďalekohľadov
12:00 presun autobusom do Košarísk
prehliadka múzea M. R. Štefánika
individuálna prehliadka Košarísk, občerstvenie
14:00 odchod autobusu do Sobotišťa

Každý účastník toto podujatie absolvuje na vlastné nebezpečenstvo, deti do 15 rokov v sprievode rodičov alebo starých rodičov.

Zaujímavosti o Sobotištkej pätnástke

Pred 37. ročníkom Sobotištskej pätnástky, ktorý sa uskutoční v stredu 8. mája 2019, ponúkame niekoľko zaujímavosti o tomto podujatí:

- je organizovaná na počesť oslobodenia Sovietskou armádou od fašizmu
- prvého ročníka v roku 1983 sa zúčastnilo 94 turistov a išlo sa iba po jednej trase – pätnásť kilometrov
- prvé značenie bolo robené bielymi trojuholníkmi z lakolitu
- od roku 1985 sa ide 30-tka
- od roku 1987 sa ide 50-tka
- od roku 1996 sa ide 10-tka
- od roku 2000 sa ide 12-tka
- po turistických značených trasách /tzv. pásových značkách/ sa chodí od roku 2003
- občerstvenie na štarte, v Závrší a na Havrane pomáha zabezpečiť cca 20 ľudí
- obnovu turistických značiek zabezpečujú značkári Klubu slovenských turistov
- registráciu účastníkov na štarte, prípravu a vydávanie diplomov zabezpečuje cca 20 členiek Únie žien Sobotište

Ing. Juraj Koba

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

UZAVRETÉ MANŽELSTVÁ

Jozef Blanárik	Jana Gašparíková
Ján Baník	Hedviga Bučáková

NARODENÍ OBČANIA

Nikolas Andel	nar. 11/2018
Móric Baumgartner	nar. 11/2018
Adam Černý	nar. 12/2018
Zuzana Hanzlíčková	nar. 02/2019
Jakub Ročák	nar. 02/2019
Alexander Sloboda	nar. 02/2019
Martin Franko	nar. 03/2019

ŽIVOTNÉ JUBILEUM

Stanislav Mertel	80 rokov
Anna Hurbánková	85 rokov
Zuzana Šiflová	95 rokov
Štefan Baumgartner	80 rokov
Ľudmila Lipovská	85 rokov
Emília Černeková	80 rokov
Pavel Černek	80 rokov
Božena Hanzlíčková	90 rokov

OPUSTILI NÁS

Zuzana Kováčiková	zomr. 01/2019
Pavel Černek	zomr. 02/2019
Anna Hanzlíčková	zomr. 02/2019
Vladimír Londák	zomr. 02/2019
Emília Kubová	zomr. 02/2019
Karol Šimlinger	zomr. 02/2019
Lýdia Ravasová	zomr. 03/2019
Ján Klvač	zomr. 03/2019

Počet obyvateľov k 1.1.2018	1483
Narodení:	11
Zomretí:	24
Prihlásení k trvalému pobytu:	24
Odhlásení z trvalého pobytu:	19
Počet obyvateľov k 31.12.2018	**1475**
z toho muži	730
ženy	745

SPRAVODAJ OBCE SOBOTIŠTE – občasník, informácie zo života obce. Vydáva Obec Sobotište, IČO 00310018. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad, č. 11, 906 05 Sobotište, tel. 034/6282102, e-mail alena.kalafutova@sobotiste.sk. Redakčná rada: Mgr. Anna Chalupová, Mgr. Alena Kalafutová. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Zodpovednosť za obsah zverejnených písomných alebo fotografických materiálov nesie autor. Grafická úprava a tlač: Obecný úrad Sobotište.
Registrované Ministerstvom kultúry pod číslom EV 3106/09. ISSN 1338-9467.
Vychádza v náklade 520 výtlačkov. NEPREDAJNÉ